

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

Циклова комісія професійно-педагогічної підготовки

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ПЕДАГОГІКА»

Код дисципліни	ОК.12
Освітній рівень	фахова передвища освіта
Статус дисципліни	обов'язковий освітній компонент, що формує спеціальні компетентності
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітньо-професійна програма	Початкова освіта
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS (180 академічних годин)
Види аудиторних занять	практичні (семінарські) заняття
Форми контролю	Курсова робота/екзамен

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Біліченко Тетяна Михайлівна , доктор філософії, викладач вищої кваліфікаційної категорії
Контактний телефон	0668377077
Е-mail:	tatbil0377@gmail.com
Профіль викладача	https://ppk.gnpu.edu.ua/pro-koledzh/metodychna-ta-naukova-robota/czk-prof-esijno-pedagogichnoyi-pidgotovky/bilichenko-tetyana-myhajlivna/
Консультації	Четвер 14.00-15.00

1. Анотація курсу

Місце освітнього компонента (ОК) в ОПП:

В розробці теоретичних і практичних проблем процесу навчання на розв'язання яких орієнтує сучасна реальність, особлива роль належить циклу педагогічних дисциплін, зокрема курсу «Педагогіка» як провідного в системі підготовки майбутнього педагога.

Навчальна дисципліна «Педагогіки» є базовим курсом для оволодіння студентами – майбутніми вчителями початкових класів закладу загальної середньої освіти за ОПП «Початкова освіта» підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальними професійно-педагогічними компетентностями.

Метою вивчення дисципліни «Педагогіка» є оволодіння здобувачами освіти знаннями педагогічних дисциплін, забезпечення особистісно-орієнтованого підходу до вивчення, спрямовування та стимулювання творчої самостійності студентів, виховання розуміння громадянських цінностей професії вчителя, забезпечення професійної компетентності, організації творчих здібностей та врахування індивідуальних запитів, інтересів, можливостей кожного студента, а також подальшого професійно-педагогічного саморозвитку майбутніх фахівців.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Педагогіка» є:

- формування у здобувачів уявлень про процес навчання і виховання, розвиток психолого-педагогічного мислення,
- засвоєння здобувачами освіти системи знань, принципів, форм, методів і прийомів освітньої діяльності,
- формування вмінь і навичок організації освітньої роботи, розвиток умінь моделювання педагогічних ситуацій, наближених до умов закладів освіти,
- формування досвіду конструювання та проведення освітніх заходів,
- розвиток потреби самовдосконалення і ознайомлення з технологіями самовиховання;
- розвиток критичного, креативного мислення, розвиток здібностей до професійної рефлексії та самовдосконалення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються програмні компетентності

Інтегральна компетентність Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності, що вимагає застосування положень і методів психолого-педагогічної науки та характеризується певною невизначеністю умов, а також нести відповідальність за результати своєї діяльності в освітньому процесі

Загальні компетентності.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і

технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1 Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК5 Здатність до організації та проведення педагогічної діагностики учня.

СК9 Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК10 Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК11 Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

СК13 Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.

Результати навчання

РН1 Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН2 Дотримуватися нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

РН3 Планувати роботу вчителя, а саме здійснювати: календарно-тематичне планування змісту освітніх галузей, поурочне планування, планування виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя

РН4 Здійснювати педагогічну діагностику молодшого школяра.

РН5 Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

РН7 Проводити моніторинг якості навчальних досягнень, здійснювати контроль і оцінювання учнів початкової школи.

РН9 Залучати батьків до освітнього процесу в початковій школі на засадах партнерства.

РН10 Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи.

РН11 Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу.

РН13 Створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний розвиток молодших школярів.

РН14 Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

РН15 Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення курсу «Педагогіка» здійснюється у тісному зв'язку з іншими навчальними дисциплінами: «Основи інклюзивної освіти», «Психологія», «Вступ до спеціальності». Курс є базовим для подальшого вивчення дисциплін «Методика виховної роботи», «Основи педагогічної майстерності», «Основи наукових досліджень», фахових методик, а також для написання курсових робіт та проходження різних видів педагогічної практики.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Під час викладання освітнього компонента використовуються комп'ютер, мобільні пристрої (смартфони, планшети) з доступом до мережі Інтернет, мультимедійний проєктор, віртуальна інтерактивна дошка, презентації, доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів.

2. Організація навчання

Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання; словесні та наочні – під час лекційних занять та консультацій, практичні – під час практичних та самостійних робіт.

Словесні, наочні, пояснення педагога й організації самостійної роботи, підготовки до вивчення матеріалу, що передбачає підвищення інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; вивчення нового матеріалу; конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнаного інтересу; контролю й оцінки результатів навчання, опора на індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи, організації діяльності студентів, стимулювання діяльності, наприклад, конкурси, змагання, ігри, заохочення й інші методи перевірки й оцінки знань.

Репродуктивний метод (застосування вивченого на основі зразка або правила).

Практичний метод (на перший план висувається вміння використовувати на практиці теоретичні знання, сприяє поглибленню знань і умінь, покращує якість вирішення завдань корекції та контролю, стимулює пізнавальну діяльність).

Метод проблемного викладу (використовуючи будь-які джерела й засоби перед викладом матеріалу здійснюється постановка проблеми, формулювання пізнавального завдання, розкриття системи доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, способи розв'язання поставленого завдання).

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії.

Метод проекту (організація навчання здійснюється таким чином, що студенти, набувають знань у процесі планування та виконання практичних завдань - проєктів, що дає змогу тісно поєднувати теорію з практикою).

Зважаючи на актуальність проблеми модернізації змісту освіти, надається перевага інтерактивним методам подання навчального матеріалу, як-от: створення проблемних ситуацій при вивченні того чи іншого педагогічного явища; робота у великих і малих групах (умовно «фахових»); елементи рольових вправ, наближених до педагогічних ситуацій; виконання евристичних вправ; метод «модельовання педагогічної ситуації» тощо; спонукання здобувачів освіти до використання комп'ютерних технологій, що оптимізує, інтенсифікує освітній процес, адже є не тільки джерелом навчальної текстової та відеоінформації, а й дає можливість конструювання, відтворення певних педагогічних ситуацій, у яких реалізуються здобуті теоретичні знання, набуті практичні навички..

Структура дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	Аудиторні заняття		Самостійна робота студентів (СРС)
	лекції	лабораторні/практичні	
<i>Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки</i>			
Тема 1. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток.	2	2	2
Тема 2. Загальна характеристика методів педагогічного дослідження	2	2	2

Тема 3. Розвиток і формування особистості. Мета та ідеал національного виховання	2	2	2
<i>Змістовий модуль 2. Теорія виховання</i>			
Тема 4. Сутність процесу виховання.	2	2	2
Тема 5. Загальні закономірності та принципи виховного процесу	2	2	2
Тема 6. Загальні методи виховання.	4	4	2
Тема 7. Організаційні форми виховної роботи	2	4	2
Тема 8. Роль і місце колективу у вихованні особистості.	2	2	2
Тема 9. Зміст виховання як основа формування наукового світогляду	2	2	
Тема 10. Розумове виховання. Основи морального виховання, їх зміст та завдання	2	2	2
Тема 11. Система фізичного виховання. Основи естетичного виховання.	2	2	2
Тема 12. Національно-патріотичне виховання. Основи сімейного виховання. Педагогіка партнерства як складова сучасного виховання.	2	2	2
<i>Змістовий модуль 3. Теорія навчання (дидактика)</i>			
Тема 13. Дидактика як теорія освіти і навчання. Процес навчання як цілісна система	2	4	2
Тема 14. Закономірності та принципи навчання. .	2	2	
Тема 15. Зміст загальної освіти	2	2	
Тема 16. Загальні методи навчання. Засоби навчання	2	4	2
Тема 17. Форми організації навчального процесу в закладах освіти	2	2	2
Тема 18. Інноваційні технології навчання у закладах освіти України.	2	4	2
Тема 19. Діагностика і оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	2	4	2
<i>Змістовий модуль 4. Школознавство</i>			
Тема 20. Наукові основи управління загальноосвітніми навчальними закладами.	2	2	
Тема 21. Внутрішкільне управління . Внутрішкільний контроль.	2	2	2

Тема 22. Методична робота в школі. Організаційні форми методичної роботи в школі.	2	2	2
Тема 23. Передовий педагогічний досвід. Інновації в педагогіці.	2	2	2
Тема 24. Втілення досягнень педагогічної науки в шкільну практику в умовах Нової української школи	2	2	2
Написання курсової роботи з педагогіки			30
Разом за семестр: 116	34	42	40
Загальний обсяг годин: 180	50	60	70

3. Система оцінювання

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється практично постійно за всіма видами робіт: виконання практичних завдань, усні відповіді, тестування, виконання творчих робіт, загальна активність на заняттях тощо.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль – здійснюється у ході повсякденної навчальної діяльності студентів: відвідування практичних занять та робота на них; виконання завдань самостійної роботи;
- підсумковий контроль – здійснюється після завершення вивчення курсу: екзамен.

Використовуються такі методи перевірки:

- методи усної перевірки результатів навчання – бесіда, виступ, пояснення;
- методи письмової перевірки результатів навчання – творчі завдання, тестування.

Письмовий контроль проводиться у формі виконання студентами письмових завдань самостійної роботи. Усний контроль проводиться у формі співбесіди зі студентом, наприклад, під час презентації виконання домашнього завдання.

Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.

Якщо студент із поважних причин пропустив заняття, для відпрацювання матеріалу йому пропонується виконання практичного завдання, проводиться усна співбесіда.

Підсумкова оцінка з дисципліни формується із загальної кількості набраних балів за результатами поточного контролю та екзамену.

Кількість балів за роботу на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання практичних завдань;
- змістовність;
- якість виконання практичних завдань;
- оригінальність.

Оцінювання кожного виду роботи (наявність конспекту, виконання практичних робіт, написання модульних робіт, виконання самостійної роботи, залік) студента відбувається за 4-бальною шкалою згідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання курсової роботи відбуваються згідно Положення про виконання курсових робіт у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка».

Оцінка курсової роботи виставляється у індивідуальний навчальний план здобувача фахової передвищої освіти та відомість за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за 5-бальною шкалою	Критерії оцінювання
5	Відповідь і завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент володіє узагальненими знаннями з теми заняття, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування; уміє ставити та розв'язувати проблеми. Студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував власні завдання або питання для групового обговорення.
4	Відповідь і завдання – повні, але з деякими огріхами, виконані без допомоги викладача. Студент вільно володіє вивченим матеріалом з теми, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу з теми, але потребує консультації викладача. Студент, виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив певну активність, запропонував завдання або питання для групового обговорення
3	Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими огріхами. Здатен на реакцію відповіді іншого студента, опрацювати матеріал самостійно. Студент, виконав завдання номінально, без творчого підходу
2	Відповідь і завдання відзначаються наявністю фрагментарності виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Студент володіє матеріалом з теми на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички. Студент, не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Педагогіка» ґрунтується на **компетентнісному підході**.

Навчальні досягнення майбутніх вчителів початкових класів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, що базується на принципі коопераційної звітності, обов'язковості поточного (захист практичних робіт) та модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Підсумкова оцінка курсу є сумою балів, одержаних за окремі види навчальної діяльності: поточний контроль (оцінка рівня засвоєння тем для самостійного опрацювання,

оцінка за виконання практичних робіт), підсумковий тестовий контроль за змістовними модулями, складання заліку.

Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 100 балів.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Аудиторна робота						СРС				Підс. контроль				
Лекційні заняття	Практичні заняття					Модульний контроль				екзамен				
	1-30					1	2	3	4	1	2	3	4	
	Ваговий коефіцієнт: 0,4					0,3				0,2				0,1

*ВК (ваговий коефіцієнт) – числовий коефіцієнт (параметр), що відображає рівень значимості виду діяльності здобувача освіти, порівняно з іншими факторами, який впливає на загальну кількість балів і розподіляється окремо за кожний вид роботи (сума всіх вагових коефіцієнтів дорівнює 1).

Відповідність шкал оцінювання (національної та європейської (ECTS))

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка	
A	4,51-5,00	90-100	5	зараховано <i>Відмінно</i> - студент демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями (дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, виконання практичних завдань та вправи є правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу). Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	5,00	100		
	4,95	99		
	4,90	98		
	4,85	97		
	4,80	96		
	4,75	95		
	4,70	94		
	4,65	93		
	4,60	92		
	4,55	91		
4,51	90			
B	4,01- 4,50	82-89	4	<i>Добре</i> – студент демонструє достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями та навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів і
	4,50	89		
	4,43	88		
	4,36	87		
	4,29	86		
4,22	85			

	4,15	84		категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав всі практичні завдання з незначними недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,08	83		
	4,01	82		
C	3,50-4,00	74-81	4	<i>Добре</i> – студент демонструє середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає помилки у формуванні термінів і категорій, проте за допомогою викладача орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав практичні завдання з недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,00	81		
	3,92	80		
	3,85	79		
	3,78	78		
	3,71	77		
	3,64	76		
	3,57	75		
3,50	74			
D	2,86-3,49	64-73	3	<i>Задовільно</i> – студент демонструє середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками (дає правильну відповідь не менше ніж на 64% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
	3,49	73		
	3,42	72		
	3,35	71		
	3,28	70		
	3,21	69		
	3,14	68		
	3,07	67		
	3,00	66		
	2,93	65		
2,86	64			
E	2,51-2,85	60-63	3	<i>Задовільно</i> – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього (дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на більшість запитань дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні
	2,85	63		
	2,73	62		
	2,62	61		
	2,51	60		

					тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
FX	2,00-2,50	35-59	2	не зараховано	<i>Незадовільно</i> – низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни (дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.
F	0,00-1,99	1-34	2		<i>Незадовільно</i> – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок (дає правильні відповідь менше ніж на 35% питань, або на більшу кількість запитань дає необгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.

4. Політика курсу

Базується на тому, що усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту Глухівського НПУ ім. О. Довженка, Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» та Правил внутрішнього розпорядку Коледжу, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності відповідно до «ПОЛОЖЕННЯ про забезпечення академічної доброчесності у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»».

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті.

5. Інформаційне забезпечення ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

1. Державний стандарт початкової загальної освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462. URL : https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/
2. Державний стандарт початкової освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87). URL : https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 28.08.24).

4. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text> (дата звернення 28.08.24).
5. Концепція Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczija.html>)
6. Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу (Додаток до наказу МОН України від 20. 08. 2018 № 924).
7. Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу (Додаток до наказу МОН України від 20. 08. 2018 № 924)
8. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою / <http://old.mon.gov.ua>.

Основна:

1. Ансенкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка. Навчальний посібник Львів. “Новий Світ-2000”, 2020. 567 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Академія, 2003. 576 с.
3. Загальні основи педагогіки: навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта» / Л. В. Задорожна-Княгницька, І. Б. Тимофєєва. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2025.192 с.
4. Практикум з педагогіки / за заг. ред. О.А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во Житомир. держ. ун-т, 2017. 546 с.
5. Коберник Г. Індивідуалізація й диференціація навчання в початкових класах: теорія та методика. Київ, Науковий світ, 2002. 231 с.
6. Кодлюк Я. Дидактика початкової школи: практичний курс: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Астон. 2013. 160 с.
7. Корнієнко С. Орієнтовний план виховної роботи вчителя початкових класів. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2005. 64 с.
8. Кузьмінський А.І., Вовк Л. П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: завдання і ситуації: практикум. Київ, 2006.
9. Мазоха А. Педагогіка. Київ, 2001. 262 с.
10. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. навчальний посібник. Київ, 2007.
11. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / za zag. red. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
12. Організаційні форми навчання у початковій школі: посібник/ О.Я. Савченко, Н.М. Бібік, В.О. Мартиненко та ін. Київ. Видавничий дім «Сам», 2017 С. 304
13. Педагогіка: інформативний виклад / Рацул А.Б., Довга Т.Я. Київ. Видавничий Дім «Слово», 2016. 344 с.
14. Фіцула М.М. Педагогіка. посібник. Київ, 2007
15. Ягупов В.В. Педагогіка. навч. посібник. Київ, Либідь, 2002.

Додаткова:

1. Андрущенко В., Губерський Л., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість. Київ, 2002.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: Сходження до духовності. Київ: Либідь, 2006.
3. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. навч.-метод.посібник. Київ, 2003.
4. Бех І.Д. Почуття успіху у вихованні особистості Початкова школа.2004. №12.-С,1-3
5. Бондар В. Педагогіка і філософія: взаємодія і взаємозв'язок. *Вища освіта України*. 2002. №3.
6. Загальна педагогіка. Лекції: навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого

- бакалавра / уклад. : О. Бабакіна та ін.; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2022. 317 с.
7. Інноваційні педагогічні технології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І. Дичківська. 3-тє вид., випр. Київ, «Академвидав», 2015. С. 303.
 8. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. Київ, 2003.
 9. Кодлюк Я. Підручник для початкової школи: теорія і практика. Тернопіль. Підручники і посібники, 2004.С. 288
 10. Комплексний підхід до фахової підготовки сучасного вчителя початкових класів: монографія / За наук. ред. М.С. Вашуленка. Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. 312 с.
 11. Макаренко А.С. Книга для батьків. Лекції про виховання дітей. Про батьківський авторитет. Київ, 1978. 270с.
 12. Ушинський К.Д. Вибрані педагогічні твори. В 2 -х томах. Київ, 1983.
 13. Планування виховної роботи. Початкова школа / С. Савченко, В. Орлова, Н. Гладка та ін. Київ ВД «Перше вересня», 2015. 79 с.
 14. Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня (Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407). URL : <https://www.pedrada.com.ua/article/2299-tipova-osvitnya-programa-dlya-2-4-h-klasv>
 15. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (1–2 кл.) URL : https://drive.google.com/file/d/1saZHD-TECJSQRS0HcHu2D1tUnE0vS_2l/view
 16. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник / Упорядник О. Рома – The LEGO Foundation, 2018. – 32 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Болонський процес. Документи і матеріали /Укладачі:Луців Б. Л., Кустовська О. В., Гирила О. М. *Електронна бібліотека підручників* URL: <http://studentam.kiev.ua/content/view/793/103/>.
2. Болонський процес. *Вища освіта*. URL : <http://vnz.org.ua/bolonskyj-protses>.
3. Болонський процес в Україні. *Освітній портал*. Болонський процес у документах і фактах. Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д. та ін. URL: http://aau.edu.ua/up/docs/bologna/bol_pr_in.pdf
4. Бібліотека Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка URL: <https://libr.gnpu.edu.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського URL : <http://www.nbu.gov.ua>.
6. Інститут розвитку дитини URL: <http://www.ird.npu.edu.ua/index.php>.
7. Сайт педагогічної бібліотеки URL: <http://pedlib.ru/>.
8. Українська дитяча онлайн –бібліотека URL : <http://ditky.in.ua/>.
9. http://www.edagogika/etnopedagogika_narodna_pedagogika
10. http://www.edagogika/vstup_sutnist_narodnoji_pedagogiki_ta_etnopedagogiki/6-1-0-13
11. <http://www.novapedahohika.com/noloms-1503-1.html>
12. <http://prima.lnu.edu.ua/Pedagogika/library/volkova.pdf>
13. http://pidruchniki.com/13121009/pedagogika/obyekt_predmet_funktsiyi_zavdannya_pedagogiki